

JAN LAUWERS (*korte versie*)

Jan Lauwers (Antwerpen, 1957) is een kunstenaar die zowat elk medium hanteert. De afgelopen twintig jaar werd hij vooral bekend met zijn baanbrekend theaterwerk met het gezelschap Needcompany, opgericht in Brussel in 1986. Ondertussen bouwde hij aan een aanzienlijk oeuvre beeldend werk uit dat in 2007 werd tentoongesteld in BOZAR (Brussel).

Jan Lauwers studeerde schilderkunst aan de Kunstacademie van Gent. Eind 1979 richtte hij het *Epigonenensemble* op. In 1981 werd deze groep omgevormd tot het collectief *Epigonen theater zlv* (zonder leiding van). Jan Lauwers ontbond het collectief in 1985 en richtte *Needcompany* (1986) op.

NEEDCOMPANY

Jan Lauwers *needs company*. Hij richtte Needcompany samen op met Grace Ellen Barkey. Zij zijn beiden verantwoordelijk voor de grotere producties van Needcompany. De groep performers die zij samen de voorbije jaren hebben verzameld is uniek in zijn veelzijdigheid. De *associated artists* zijn MaisonDahlBonnema (Hans Petter Dahl & Anna Sophia Bonnema), Lemm&Barkey (Lot Lemm & Grace Ellen Barkey), OHNO Cooperation (Maarten Seghers & Jan Lauwers) en het NC-ensemble met o.m. de onnavolgbare Viviane De Muynck. Zij maken hun eigen werk onder de vleugels van Needcompany.

Sinds de oprichting van Needcompany in 1986 zijn zowel de werking als de performers groep uitgesproken internationaal. De eerste Needcompany-producties, *Need to Know* (1987) en *ça va* (1989) waren nog sterk visueel, maar in de volgende producties wonnen de verhaallijn en een centraal thema aan belang, hoewel de fragmentarische opbouw behouden bleef. Zijn Shakespeare bewerkingen waren *Julius Caesar* (1990), *Antonius und Kleopatra* (1992), *Needcompany's Macbeth* (1996), *Needcompany's King Lear* (2000) en *Ein Sturm* (2001, Deutsches Schauspielhaus Hamburg). Na de regie van *Invictos* (1991), de monoloog *SCHADE/Schade* (1992) en de opera *Orfeo* (1993), startte hij in 1994 de realisatie van een groot project, *The Snakesong Trilogy: Snakesong/Le Voyeur* (1994), *Snakesong/Le Pouvoir* (1995) en *Snakesong/Le Désir* (1996). In 1998 bracht hij de herwerkte versie van de gehele Snakesong-trilogie op de planken. In september 1997 werd hij gevraagd voor het theaterluik van Documenta X (Kassel). Hij creëerde er *Caligula* naar Camus, het eerste deel van de diptiek *No beauty for me there, where human life is rare*, met *Morning Song* (1999) als tweede deel van de diptiek. Op vraag van William Forsythe creëerde Jan Lauwers, in samenwerking met het Ballett Frankfurt de productie *DeaDDogsDon'tiDance/DjamesDjoyceDeaD* (2000). Vervolgens creëerde hij *Images of Affection* (2002) n.a.v. het 15-jarig bestaan van Needcompany. Onder de titel *No Comment* (2003) bracht Jan Lauwers drie monologen en een danssolo. In 2004 werd hij voor het eerst uitgenodigd door het Festival van Avignon en bracht er de succesproductie *De kamer van Isabella* die meerdere prijzen won. In 2006 creëerde Jan Lauwers twee voorstellingen voor het Festival van Avignon: *De Lobstershop* en *Alles is ijdelheid*, een monoloog door Viviane De Muynck.

Salzburger Festspiele nodigde Jan Lauwers in de zomer van 2008 uit om een nieuwe voorstelling te maken, *Het Hertenhuis*. Deze nieuwe voorstelling vormt samen met *De kamer van Isabella* (2004) en *De Lobstershop* (2006) het laatste deel van de trilogie over menselijkheid: *Sad Face / Happy Face*.

Sinds 2009 is Needcompany *artist-in-residence* in het Burgtheater (Wenen). Jan Lauwers schrijft een nieuwe tekst *De kunst der vermakelijkheid* (2011) en brengt voor deze nieuwe voorstelling zijn Needcompany-ensemble en een aantal acteurs van het Burgtheater samen op de scène.

PROJECTS

Needcompany heeft verschillende *Projects* op het programma staan. *Needlapb* (sinds 1999): waar de beginfase van diverse projecten wordt voorgesteld. *Just for ...* (sinds 2006): waar de *associated artists* van Needcompany installaties en performances brengen. *Deconstructions* (sinds 2007): museale installaties opgebouwd uit het beeldend werk van Jan Lauwers waarin hij zijn denkwereld in een 6u-durende marathonperformance met de vaste leden van NC samenbrengt. Samen met Maarten Seghers richtte Jan Lauwers de **OHNO Cooperation** op, die hun artistieke samenwerking bestempelt.

FILMPROJECTEN

Jan Lauwers heeft een aantal film- en videoprojecten op zijn naam staan, waaronder *From Alexandria* (1988), *Mangia* (1995), *Sampled Images* (2000), *C-Song* (2003), *C-Song Variations* (2007) en *The OHNO Cooperation Conversations on the O.H.N.O.P.O.P.I.C.O.N.O. Ontology* (2007). In 2002 maakte Lauwers zijn eerste langspeelfilm *Goldfish Game* die in première ging op het Film Festival van Venetië.

BEELDEND WERK

Op vraag van curator Luk Lambrecht nam hij deel aan de expositie *Grimbergen 2002*. In het voorjaar van 2006 maakte zijn werk deel uit van de tentoonstelling DARK in het museum Boijmans van Beuningen te Rotterdam. In 2007 bracht Jan Lauwers zijn eerste solotentoonstelling in het Brusselse BOZAR gecureerd door Jérôme Sans. Op de kunstbeurs Artbrussels (2007) werd hij uitgenodigd door BOZAR een site-gebonden werk te maken. Sinds 2007 palmen *Deconstructions* diverse musea in (BOZAR, haus der kunst). Hij werd uitgenodigd om deel te nemen aan de keramische groepstentoonstelling *Down to Earth* (2009) in CC Strombeek door Luk Lambrecht. In 2009 nodigde Jérôme Sans Jan Lauwers uit in het kader van *Curated by_vienna 09* om nieuw werk tentoon te stellen. *Curated by* bracht 18 Weense hedendaagse kunstgalerijen en internationale curatoren samen.

THEATERWERK - JAN LAUWERS & NEEDCOMPANY

- 1987 **Need to Know**
première: 24 maart, Mickery, Amsterdam
- 1989 **ça va**
première: 18 maart, Theater am Turm, Frankfurt
- 1990 **Julius Caesar**
première: 31 mei, Rotterdamse Schouwburg
- 1991 **Invictos**
première: 18 mei, Centro Andaluz de Teatro, Sevilla
- 1992 **Antonius und Kleopatra**
première: 14 februari, Theater am Turm, Frankfurt
- 1992 **SCHADE/schade**
première: 21 oktober, Theater am Turm, Frankfurt
- 1993 **Orfeo, opera van Walter Hus**
première: 23 mei, Bourschouwburg, Antwerpen
- 1994 **The Snakesong Trilogy - Snakesong/Le Voyeur**
première: 24 maart, Theater am Turm, Frankfurt
- 1995 **The Snakesong Trilogy - Snakesong/Le Pouvoir (Leda)**
première: 11 mei, Dance 95, München
- 1996 **Needcompany's Macbeth**
première: 26 maart, Lunatheater, Brussel
- 1996 **The Snakesong Trilogy - Snakesong/Le Désir**
première: 6 november, Kanonhallen, Kopenhagen
- 1997 **Caligula, No beauty for me there, where human life is rare, part one**
première: 5 september, Documenta X, Kassel
- 1998 **The Snakesong Trilogy, herwerkte versie met live muziek**
première: 16 april, Lunatheater, Brussel
- 1999 **Morning Song, No beauty for me there, where human life is rare, part two**
première: 13 januari, Lunatheater, Brussel
- 2000 **Needcompany's King Lear**
première: 11 januari, Lunatheater, Brussel
- 2000 **DeaDDogsDon'tDance/ DJamesDjoyceDeaD**
première: 12 mei, Das TAT, Frankfurt
- 2001 **Ein Sturm**
première: 22 maart, Deutsches Schauspielhaus in Hamburg

2002 Images of Affection

première: 28 februari, Stadsschouwburg Brugge

2003 No Comment

première: 24 april, Kaaitheater Brussel

2004 De kamer van Isabella

première: 9 juli, Cloître des Carmes, Festival d'Avignon

2006 Alles is ijdelheid

première: 8 juli, Théâtre Municipal, Festival d'Avignon

2006 De Lobstershop

première: 10 juli, Cloître des Célestins, Festival d'Avignon

2008 Het Hertenhuis

première: 28 juli, Perner-Insel, Hallein, Salzburger Festspiele

2008 Sad Face / Happy Face

première: 1 augustus, Perner-Insel, Hallein, Salzburger Festspiele

PUBLICATIES IN BOEKVORM VAN EN OVER **JAN LAUWERS**

- LAUWERS, Jan, *Leda*, Bebuquin (Antwerpen) in coproductie met uitgeverij IF & TB (Amsterdam), 1995.
- VANDEN ABEELE, Maarten, *De luciditeit van het obscene*, Needcompany in samenwerking met Uitgeverij IF & TB, Brussel/Amsterdam, 1998.
- LAUWERS, Jan, *La chambre d'Isabella* suivi par *Le Bazar du Homard*, Actes Sud-papiers, 2006.
- STALPAERT, Christel, BOUSSET, Sigrid, LE ROY, Frederik, (eds.), *No beauty for me there, where human life is rare*. On Jan Lauwers' theatre work with Needcompany, Academia Press (Ghent, Belgium), IT & FB (Amsterdam, The Netherlands), 2007.
- LAUWERS, Jan, *Restlessness*, Mercatorfonds, BOZAR Books & Needcompany, Brussel, 2007.
- LAUWERS, Jan, *Sad Face | Happy Face, Drei Geschichten über das Wesen des Menschen*, Fischer Taschenbuche Verlag (Frankfurt), 2008.
- LAUWERS, Jan, *La maison des cerfs*, Actes Sud-papiers, Parijs, 2009.
- LAUWERS, Jan, *KEBANG!*, Uitgeverij Van Halewyck, 2009.

PRIJZEN

- Mobil Pegasus Preis, Internationales Sommertheater Festival Hamburg, *ça va*, voor beste internationale productie, 1989.
- Thersitesprijs, prijs van de Vlaamse theaterkritiek, 1998.
- Obie-Award in New York voor de voorstelling *Morning Song*, 1999.
- International Film Festival Venice 2002, *Kinematrix Prize* voor Digitaal Formaat, *Goldfish Game*, 2002.
- Grand Jury Honor for Best Ensemble Cast, Slamdance Filmfestival, *Goldfish Game*, 2004.
- « Le masque » voor de beste buitenlandse voorstelling, door « L'Académie québécoise du théâtre à Montréal » in Canada, *De kamer van Isabella*, 2005.
- Prijs voor de beste buitenlandse voorstelling van het "Syndicat professionnel de la critique de théâtre, de musique et de danse" in Frankrijk, *De kamer van Isabella*, 2005.
- Prijs van de Vlaamse Gemeenschap Cultuur 2006, categorie toneelliteratuur, voor de teksten *De kamer van Isabella* en *Ulrike*.
- Grand Prix – Golden Laurel Wreath Award for Best Performance / MESS Festival Sarajevo, voor *De kamer van Isabella* (2009).